

עבירת התחזות כאדם אחר

עבירת התחזות לאדם אחר הינה הצגה עצמית בצורה כוזבת כאדם אחר, בין אם בדרך של מעשה פעיל ובין אם בדרך של מחדל, כדי להשיג מטרה כלשהי שלא היה ניתן להשיגה אילולא ההתחזות. התחזות כאדם אחר מעבירה לידי המתחזה את זכויותיו של האדם האחר לשם ביצוע פעולת המרמה וההונאה. עו"ד אסף דוק מסביר אודות יסודות העבירה ומרכיביה.

לפי החוק במדינת ישראל, אדם אשר מתחזה לאדם אחר בכל פורמט ודרך שלא תהיה כאשר אין הוא מתכוון להונות באמצעות ההתחזות או להשיג דבר במרמה, לא תיחשב ההתחזות כעבירה פלילית. לדוגמה, אדם המתחזה בפורום באינטרנט ל"ג'ק דניאלס", במטרה להסתיר את זהותו האמיתית ואינו משדל את שאר החברים שם לביצוע מעשים פליליים ואף אינו מבצע בעצמו תחבולה או הונאה כלפי אחרים, אינו עובר על החוק. הדבר נכון גם לגבי אדם שבחר להשתמש בזהות בדויה עם שם של אדם אחר ושוב, לא מדובר בעבירה פלילית כל עוד לא נעשתה באמצעות ההתחזות עבירת הונאה או מרמה.

במרבית המקרים, גניבת זהות - כלומר, התחזות לאדם חי או מת, נעשות לצרכי תחבולה והסתרת זהות במטרה לשמור על אנונימיות של המתחזה ובמטרה להשיג דבר במרמה שבהצגת הזהות האמיתית הוא כלל אינו היה משיג. כאשר אדם מתחזה לאדם אחר במטרה להונות, הוא מפר באופן גורף את סעיף 441 לחוק העונשין ומסתכן בעונש של עד **3 שנות מאסר**.

על מנת ולהרשיע אדם בעבירה של התחזות לאדם אחר יש להוכיח כי אותו אדם היה מודע לכך שהוא מציג עצמו באופן שקרי, וכן כי עשה זאת בכוונה להונות.

סוגי התחזות מיוחדים האסורים על-פי חוק העונשין

- **הודיה כוזבת בהתחייבות** - סעיף 442 לחוק: אדם אשר מודה בשמו של אדם אחר בחוב אשר אינו שייך לו, דינו מאסר 3 שנים.
- **התחזות כבעל תעודה** - סעיף 443 לחוק: אדם המציג תעודת עו"ד, רופא, שוטר וכדומה כאילו הוא זה שהתעודה מתייחסת אליו, דינו מאסר שנה עד 5 שנים (קראו עוד על עבירות זיוף).
- **העברת תעודה לצרכי התחזות** - סעיף 444 לחוק: אדם המוכר או המשאיל לאחר תעודה מן התעודות המנויות בסעיף 443, דינו מאסר 3 שנים.
- **התחזות כבעל תעודת אופי** - סעיף 445 לחוק: אדם שעושה שימוש בהמלצה על אדם אחר על מנת ולהשיג עבודה, דינו מאסר שנה.
- **התחזות לעובד ציבור** - סעיף 283 לחוק: אדם המציג עצמו כאילו הוא עובד ציבור הנדרש מכוח תפקידו לעשות דבר, דינו שלוש שנים.

חשוב לציין כי ע"פ החוק, הסעיפים החלים על התחזות מכל סוג שהיא כוללים את סעיף 441 לחוק העונשין עד סעיף 446 תשל"ז 1977, שם מובאים האיסורים החלים על פעולת ההתחזות, אשר הסעיף העיקרי - סעיף 441 לחוק העונשין, אוסר על התחזות לאדם אחר.

במקצועות מסוימים, ההתחזות נחשבת לפעולה חוקית כגון: חוקרים פרטיים, מרגלים, סוכנים חשאיים וכדומה, להם מלבישים זהות אחרת מזהותם האמיתית, במטרה להשיג מידע עבור האובייקט או הדמות אחריה הם עוקבים.

בצה"ל למשל, קיימים סוגים שונים ומגוונים של התחזות וככל שעובר הזמן, פעולות ההתחזות הולכות ומשתכללות ולא מדובר בהתחזות מצד גורמים עוינים על רקע לאומני, אלא על-ידי חיילים, קצינים ואזרחים כמו למשל: התחזות לבעל בעיות נפשיות או רפואיות, במטרה לקבל פטור מגיוס, שחרור מוקדם והשתמטות ממילואים. שיטות אלו קיימות בקרב חילונים ודתיים. ניתן להוסיף כי בשנים האחרונות נתפסו לא מעט חיילים שהתחזו לקצינים ובעלי דרג בכיר במטרה להונות ולקבל טובות הנאה או חפצים שונים לרבות ניצול מרות וניצול מיני שלא כדין.

אדם אשר מתחזה לחייל ושאינו חייל צפוי לעונש של עד שלוש שנות מאסר, לעומת חייל שהתחזה לקצין או בעל עיטור אחר וצפוי לעונש של שנת מאסר.

בעולם המחשבים, נפוצה ההתחזות בעיקר בפורומים, בצ'אטים השונים ואפילו ברשתות החברתיות הרבות, כגון: גניבת זהות בפייסבוק. כאן מדובר בהתחזות לאדם אחר בכל צורה אפשרית בין אם בליווי תמונות או שבהצגת מין שונה מזהות המתחזה למשל: זכר המתחזה לנקבה לשם סיפוק מיני, גבר שמתחזה לילד למילוי צרכיו הפדופילים ושלל התחזויות במטרה להונות או להשיג דבר במרמה שלא כדין.

כאן לא מסתיימת ההתחזות בעידן המחשבים, ניתן להוסיף את הסוסים הטרויאנים, שהם התחזות בפני עצמה. הסוס הטרויאני הוא למעשה התחזות לתוכנת מחשב תמימה, שנועדה להזיק למחשב ולגנוב ממנו מידע. ההתחזות נעשית בדרך מניפולטיבית, כמו תוכנה יקרה להורדה בחינם ושמייעה לרוב לתיבת המייל באמתלות שונות, לחיצה על הקישור, פותח מאין סרטון או פעולת הרצה ומדמה פעולת הורדה תמימה שנועדה להסוות על הפעילות האמיתית שברובה הנה פלילית.

חשוב שתדעו כי כאשר אדם מתחזה לאדם אחר במטרה להונות לשם סיפוק והשגת צרכיו האישיים, יכול בקלות להסתכן ולעבור על סעיף 415 לחוק העונשין המתייחס לקבלת דבר במרמה לדוגמא: אדם שהתחזה לטייס במטרה לקבל טובות הנאה חומריות ואף מיניות, למרות ואפילו שנעשו בהסכמה עם אישה בוגרת, מהווה הדבר עבירה פלילית חמורה שתתייחס לשני אישומים מרכזיים כאשר הראשונה שבהן תהיה: עבירת ההתחזות לפי סעיף 441 לחוק העונשין במטרה להונות ועבירת קבלת דבר במרמה לפי סעיף 415 לחוק העונשין.

בהתחזות לעובד ציבור למשל שוטר, אדם הלוש מדי שוטר על אף שאינו שוטר, לא ייחשב הדבר להתחזות, אלא אם הוא כיוון את התנועה או עשה כל פעולה אחרת המעידה כי ביצע פעולת התחזות. במקרה כזה, אותו אדם עובר על סעיף 283 לחוק העונשין.

מלבד הסעיפים שצוינו, לא פעם אדם שהתחזה לבעל תעודה יואשם בעבירות נלוות נוספות:

עבירת התחזות עשויה להתגלגל לעבירות נלוות נוספות

חוק העונשין מגדיר מרמה כטענת עובדה בעניין שבעבר, בהווה או בעתיד, הנטענת בכתב, בעל-פה או בהתנהגות, ואשר הטוען אותה יודע שאינה אמת או שאינו מאמין שהיא אמת. עונשו של אדם המקבל דבר במרמה הוא עד **3 שנות מאסר**. במידה והעבירה נעברה בנסיבות מחמירות הדין מזנק לעד **5 שנות מאסר**.

עבירת התחזות כעובד ציבור המנויה בסעיף 283 לחוק העונשין וקובעת עונש מאסר של עד 3 שנות מאסר על אדם המתחזה לעובד ציבור, כאשר אותו העובד נדרש מכוח תפקידו לעשות פעולה או להיות נוכח. הדבר נכון גם לגבי מי שמציג את עצמו כעובד ציבור ומתיימר מכוח תפקיד זה לעשות פעולה או להיות נוכח במקום.

בנוסף, במידה וההתחזות במטרה לקבל דבר נעשית תוך שימוש במסמכים מזויפים, העונש הצפוי למבצעה הוא עד **3 שנות מאסר**. כמו כן, ישנן נסיבות מחמירות הנוגעות בין היתר להיקף הזיופים והנזק הכרוך בהם מבחינה כלכלית, משפטית, עסקית וחברתית -

אשר התקיימותן עלולה להוביל אף לעד **5 שנות מאסר**.

סעיף 345(א) לחוק העונשין דן בעבירת אינוס במרמה וקובע עד **16 שנות מאסר** לבעל אישה בהסכמתה, שהושגה במרמה לגבי מיהות העושה או מהות המעשה. זאת ועוד, סעיף 345(ב)(1) קובע עד **20 שנות מאסר** לבעל קטינה שטרם מלאו לה 16 שנים בהסכמה שהושגה במרמה לגבי מיהות העושה או מהות המעשה. בנוסף, העושה מעשה מגונה בקטינה שטרם מלאו לה 16 שנים בהסכמה שהושגה במרמה - דינו - עד **10 שנות מאסר**.

עבירת ההטרדה המינית וההתנכלות מתייחסת לתופעה של פגיעה בפרט בדרך של הצעות מיניות, התייחסויות מיניות או התנכלות למוטרד. ההעונש המרבי בגין עבירת הטרדה מינית עומד על **שנתיים מאסר**, ובמידה שהתקיימה גם התנכלות עשוי העונש לטפס ל-3 עד **4 שנות מאסר**. כמו כן, ניתן לתבוע את המטריד בתשלום פיצויים עד 120 אלף שקלים, לכל מעשה הטרדה מינית.

מבצעי ההתחזות עשויים גם להתחמק מתשלומי מס, להלבין הון או לקחת את הכספים לצרכיהם האישיים. העונש בגין עבירות מס נע בין 5-7 שנות מאסר ובגין הלבנת הון עד 10 שנות מאסר.

זומנת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בגין התחזות?

גורמי האכיפה ובתי המשפט רואים את עבירת ההתחזות בחומרה ואף הינך עשוי להיות מואשם בעבירות חמורות נלוות נוספות. היוועצות בעורך דין פלילי הינה קריטית לאורך כל שלביו של ההליך המשפטי המתנהל נגדך. עורך הדין שייצג את האינטרסים שלך יוכל עוד משלביו הראשונים של ההליך לסכל את האפשרות שתואשם או תורשע בהאשמות שווא וכן במקרים מסוימים אף להביא לביטול ההליך הפלילי שנפתח נגדך. בכל מקרה של חשד בביצוע או מעורבות בעבירה פלילית, הצורך בייעוץ משפטי מקצועי הוא הכרחי. עורך הדין יוכל להקטין את כובד הראיות נגדך ולהביא לתוצאות המיטביות בתיק בכך שסייע לך לגבש גרסה עקבית שעשויה להיות ההבדל בין הרשעה לזיכוי.

מידה וזומנת לחקירה במשטרה או הוגש נגדך כתב אישום בעבירות החזקה, נשיאה או שימוש במטעני חבלה, פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת..